

Upravništvo: Ljubljana, Pucničeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucničeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Contr. Corr. Post. No 11-3118

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljke
Naročnina zna mesečno Lit 15,—
za inozemstvo pa Lit 22,80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Devastazione nel porto di Tobruk e nelle basi di Malta

Attività di pattuglie in Cirenaica — Quattro velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 30 marzo 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 667:
Sul fronte cirenaico vivace attività di pattuglie.
In combattimenti di opposte grosse formazioni aeree cacciatori tedeschi hanno ab-

battuto senza subire perdite 4 »Curtiss«. Le installazioni di Tobruk e quelle della base aeronavale di Malta sono state nuovamente intensamente bombardate da reparti dell'aviazione germanica; notevoli distruzioni e vasti incendi hanno palesato l'efficacia delle azioni.

Opustošenje v luki Tobruk in v oporiščih na Malti

Delovanje patrol v Cirenaiki — štiri sovražna letala sestreljena

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 30. marca naslednje 667. vojno poročilo:

Na cirenaškem bojišču živahno delovanje patrol.

V letalskih spopadih velikih oddelkov obeh strank so nemški lovci brez lastnih izgub sestrelili štiri letala tipa Curtiss.

Oddelki nemškega letalstva so vnovič močno bombardirali pristaniške naprave v Tobruku in v letalsko-pomorskem oporišču na Malti. Učinkovitost teh akcij so

pokazala številna porušenja in veliki požari.

Odlikovanje oficirjev italijanske mornarice

Rim, 30. marca d. Na krovu neke italijanske vojne ladje je vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice veliki admiral Erich Raeder podelil častnikom italijanske vojne mornarice odlikovanja, s katerim je italijanske mornariške častnike odlikoval kancelar Hitler.

16 ladij potopljenih na severnem Atlantiku

16 ladij potopljenih na severnem Atlantiku

Nov uspeh nemških podmornic — Napad nemških rušilcev na sovražnikov konvoj, namenjen v Murmansk

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 30. marca. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na Donemskem področju so bili vzhodno od Harikova odbiti v ogroženem položaju sriditi napadi sovražnika, pri čemer je bilo uničenih 9 oklopnih voz. Tudi na ostalih vzhodnih frontah se je izjalovilo v ponovno nastopajočem miru nov sovražnikov napad: v hudi boj, v katerih je imel nasprotnik velike izgube. Topništvo vojske je obstreljevalo z dobrim uspehom vojaško važne cilje v Petrogradu in Kronštatu. Opažene so bile eksplozije in veliki požari.

Finska letala so uničila na karelski fronti 28. marca več sovražnikovih kolon in so sestrelila v spopadih v zraku 27 sovjetskih letal.

V pretekli noči so bojna letala učinkovito bombardirala z bombami težkega kalibra mestno središče Moskve in sovražnikove postojanke ob zgornji Volgi in vzhodno od Bologaja. Zasedki v polno so povzročili med drugim velike požare v oboroževalnih napravah.

Nemške podmornice so potopile, kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom na severnem Atlantiku 16 sovražnikovih trgovskih ladij s 110.600 br. reg. tonami, med njimi 8 velikih petrolejskih ladij s 73.900 br. reg. tonami.

Nemški rušilci so napadli v Murmansk namenjen sovražnikov konvoj, ki je bil že po poročilu vrhovnega poveljništva nemške vojske z dne 29. marca cilj nemških

letalskih napadov. Potopili so s topovski-mi izstrelki in torpednimi zadetki veliko transportno ladjo z 10.000 br. reg. tonami, ki je bila na poti iz New Yorka s tovornimi oklopnimi voz in municije. Preživeli člani posadke tega parnika kakor tudi nekoga parnika, ki so ga potopila letala, so bili sprejeti na krov.

Ob svitu je prišlo do pomorske bitke s sovražnikovimi zaščitnimi silami, ki so bile v premoči in ki so obstojale iz križark in rušilcev. S torpedom je bila zadeta ena izmed križark. Učinek se zaradi snežnega viharja ni mogel opaziti. V hudem boju je bil izgubljen en nemški rušilec. Velik del njegove posadke so rešili drugi nemški rušilci, potem ko so v topniški borbi odgnali skupno sovražnikovih rušilcev.

V severni Afriki izvidniška delavnost na obeh straneh.

Pred francosko zapadno obalo je potopilo nemško bojno letalo 1 nadaljnji angleški brzi čoln.

Pri napadu angleških letal na Lübeck, ki je bil omenjen v večeršnjem vojnem poročilu nemškega vrhovnega poveljništva, so bili predvsem zadeti stanovanjski okraj mesta. Civilno prebivalstvo je imelo hude izgube.

Pri poleta posameznih angleških bombnikov v poslednji noči nad nizozemsko obalo sta bili sestreljeni dve sovražnikovi letali.

Pri uspešnih napadih proti angleško-ameriški trgovski plovidbi na severnem Atlantiku se je posebno odlikovala podmornica pod vodstvom nadporočnika Itesa.

Nemške podmornice ob ameriški obali

Dve podmornici potopili devet ladij

Berlin, 30. marca d. Član posadke nemške podmornice, ki se je po uspešno izvršenih napadih na ameriške trgovske ladje ob vzhodni obali Zedinjenih držav vrnila v domače nemško oporišče, je objavil nekaj podrobnosti o sodelovanju nemških podmornic ki operirajo pred ameriško vzhodno obalo. Ko je nemška podmornica na kateri je služil avtor prikrival opazila ameriške svetilnike je kmalu opazila tudi temno senco nekega nič hudega slutečega ameriškega parnika, ki je težko natovalen plul mimo. Parnik je bil seveda takoj potopljen. Prihodnjo noč niso več goreli svetilniki na ameriški obali kar podmornice ni prav nič motilo pri njenem delu. Krizarila je ob ameriški obali naprej in kadar je poslal predebel ledeni oklep, ki se je nabiral na krovu, se je za nekaj ur potopila kakor je bila zopet »kakor sveče obrabla«. Tank z gorivom na podmornici se je medtem že zelo izpraznil, ker so zaradi nemirnega morja na vožnji proti zapadu porabili mnogo petroleja. Nemška podmornica bi se morala prav za prav zaradi skrajnega zaloge brž vrniti v domovino, toda na krovu je bilo še precej torpedov, zaradi česar je poveljnik podmornice brezlično poklical drugo bolj tožno plovcečo podmornico ki je imela že prej več sreče na lovu za ameriški trgovski ladijami in je postreljala že vsa svoja torpeda. Ta podmornica je potopila že 5 parnikov. Med njimi 4 petrolejske ladje »prav pred Rooseveltovim pristaniščem«. Obe podmornici sta se sredi Atlantika nato zedinili o zamenjavi, prva bo prispevala torpeda, druga pa gorivo. Srečanje podmornic na Atlantiku je poteklo po načrtu in podmornice sta nato skupaj odšle proti domu. Zdravi nemirnega morja dolga ni bilo mogoče preživeti goriva z ene podmornice na drugo. Tudi je prva podmornica zaradi na obzorju dim in poveljnik je signaliziral drugi podmornici naj počaka na mestu dokler ne bo potopila parnika ki se skriva za dimom. S preostalo malenkostno zalogo goriva

je prva podmornica odplula in ko se je po torpediranju sovražnikov ladje vrnila, se je vožnja v domovino nadaljevala. Med potjo se je še dvakrat ponovil prizor, da se je na obzorju pojavil dim sovražnih transportnih ladij in tako je bila poleg drugih potopljenih še nadaljnja velika ameriška petrolejska ladja. Pri napadu na to ladjo ni zadostoval več samo torpedo, ampak se je morala podmornica poslužiti tudi svojega topa. Po tem napadu se je končno morje toliko umirilo, da je prva podmornica lahko vkrcala gorivo, nakar se je nadaljevala pot v domovino. Samo ti dve podmornici sta potopili 9 sovražnikovih ladij s skupaj nad 70.000 tonami.

Mine ob venezuelski obali

Buenos Aires, 30. marca d. V nedeljo je bilo v Caracase objavljeno, da so venezuelske ladje položile mine v zalivu Paria. S pomočjo min so venezuelske mornariške oblasti onemogočile plovbo ladij med otokom Trinidadom in celinsko obalo Venezuele. Skozi minska polja je ostal prost le ozek prehod, ki pa ga lahko ladje uporabljajo samo v spremstvu in te podnevi.

Velik porast hranilnih vlog v Nemčiji

Berlin, 30. marca. Državni podtajnik v finančnem ministrstvu je izjavil v nekem svojem govoru v Hamburgu, da znašajo davčni dohodki Nemčije v preteklem letu 69 milijard mark. Govornik je zato poudaril, da ne more financiranje vojne povzročiti nobene nevarnosti za stalnost valute. Istočasno so se novi prihranki zasebnikov zvišali za 50 odstotkov in dosegli na mesec povprečno polidru milijardo mark, kar najbolj zgovorno potrjuje zaupanje varčevalcev v nemški denar. Nič manj kakor 3 milijone Nemcev je naložilo svoje prihranke v novo blokirano varčevanje, ki je bilo ustanovljeno pred 4 meseci, in sicer v skupni višini 250 milijonov mark. Kar predstavlja nedvomno ogromen znesek, ako se upošteva, da se odvzame vsaki osebi na mesec samo 26 mark. (Piccolo.)

PRED VELIKIMI ODLOČITVAMI NA VZHODU

Položaj Velike Britanije ni bil še nikdar tako slab kakor v sedanjem trenutku, ko ji grozi japonska nevarnost tudi z Indijskega oceana

Zeneva, 30. marca. Churchillova politika je imela po Dunkerqueu samo en cilj, ustvaritev svetovne koalicije proti Nemčiji in Italiji. Ta program se ji je deloma posrečil, kajti Rusija in Zedinjene države so vstopile na stran Anglije, toda med tem je tudi Japonska stopila v konflikt proti n'ini. To je pomenilo za London prav tolikšno presenečenje kakor za Washington, še večje pa temeljita vojaška pripravljenost japonskih oboroženih sil. Sedaj, ko je ta kolica gotova in se obenem bliža pomlad 1. 1942, mora Churchill priznati, da položaj Velike Britanije ni bil v tej vojni nikdar tako slab kakor danes in da mora država kakor po vkrcanju pri Dunkerqueu pričakovati nove poraze. Oči vseh Angležev so trenutno obrnjene predvsem na rusko bojišče, a še bolj na področje med Crnim in Sredozemskim morjem ter na Indijo.

O bližnjih verjetnih dogodkih je londonski list »Times« objavil nedavno uvidnik, v katerem je zapisal dobesedno: Nihče ne more dvomiti, da bo Nemčija v prihodnjih mesecih zadala Rusiji najhujši udarec, pa naj bodo pri tem njeni drugotni načrti kakršnikoli.

Njena vojna proizvodnja je prav gotovo v stanju, da jih nadomesti in da »premi« vojsko še z modernjšim orožjem. Prav tako bi bilo nes pametno misliti, da je Nemčija ostala brez potrebnih petrolejskih rezerv. Nobenega dvoma ni, da je Nemčija sposobna podvzeti novo ofenzivo proti Rusiji. Prihodnje tedne ali prihodnje mesece bodo potemtakem odločilne bitke na vzhodnem bojišču, med tem ko čast in interesi Velike Britanije zahtevajo, da da svoji zaveznici vso stvarno in moralno pomoč.

Vprašanje, ki ga to pisanje londonskega lista izliva, pa je, kakšno pomoč naj Anglija nudi? Londonski listi namigavajo, da se hoče nemško vrhovno poveljništvo z bombardiranjem luke v Dovru zavarovati proti britanskim konvojem, ki naj bi prevažali angleške čete na evropski kontinent, ta domneva pa se zd' le malo verjetna. Na splošno se po mnenju tukajšnjih nevturalnih opazovalcev zdi zelo verjetno, da napoveduje odmor v japonski akciji proti Avstraliji obenem z zasedbo otočja Nikobare na Indijskem oceanu novo japonsko akcijo proti otoku Cejlonu, ki predstavlja ključ pomorskega položaja na Indijskem oceanu. Zanimivo je, da so tudi v Londonu prepričani, da bi vsi izgledi na zmago propadli, čim bi zavezniški ne mogli preprečiti, da se na Srednjem vzhodu združijo vojaške sile Japonske in osi. (Stampa Sera).

Nasprotja med angleškimi in ruskimi interesi

Bern, 30. marca. Tukajšnji nevturalni opazovalci vestno beležijo vojne dogodke in številne govorniške manifestacije predstavnikov demoboljševske koalicije, poudarjajoč v zvezi s tem, da si je nemogoče predstavljati, kako naj ti gospodje s svojimi besedami spremene potek dogodkov. Tako ugotavljajo ti opazovalci predvsem globoke razlike med ruskimi stališčem, ki zahteva takojšnjo ofenzivo, kakor je tej ofenzivi naklonjena tudi večina britanske javnosti, in Churchillovim stališčem, ki je nasprotno avanturističnim podvigom in slej ko prej naklonjeno potrpežljivemu čakanju na »ugoden trenutek«.

Isti opazovalci opozarjajo nadalje: 1. Da bi demoboljševska ofenziva, kakršna je n. pr. zagovarjal Litvinov, in ki naj bi se izvršila s tem, da bi se vrgle v borbo vse razpoložljive sile, ako te sile po mnenju Churchilla in njegovih sodelavcev niso zadostne, pomenila nelzgozibno katastrofo; 2. Ako premoč sil trojnega pakta ni le strahotna, temveč je tudi premoč oboroženih sil tolikšna, da je ni mogoče več doseči, kajti tudi po Litvinovu gre samo za še mobilizirane sile in ne za one, ki so kje daleč v rezervi, bodo Velika Britanija in njeni zavezniški dokončno izločeni iz borbe, še preden bi začeli ofenzivo.

Tretje rešitve po mnenju tukajšnjih opazovalcev ni. Ako bi bila, bi to pomenilo, da se Churchill moti v svojih računih ali pa podcenjuje sredstva, s katerimi razpolaga nasproti sovražniku, česar si seveda ni mogoče misliti, kajti blok trojnega pakta ne bo med tem zmanjšal svojih prozvajalnih in borbenih naporov, še najmanj pa v pogledu potapljanja sovražnega brodograja. Ker je verjetno, da se bo ta borbenost v bližnji bodočnosti le še povečala, se bo ofenzivna možnost demoboljševskih sil še bolj zmanjšala. Do teh zaključkov prihajajo tukajšnji nevturalni opazovalci na osnovi stvarne presoje dejstev in po sami logiki. Sprito položaja, v katerem so se znašli zavezniški, tu prav dobro razumejo tako stališče Churchilla kakor Litvinova.

List »La Suisse« piše: Churchill noče več slišati o improviziranih ekspedicijah, ki bi bile v naprej obsojene v neuspeh. Zato ne želi popustiti nasproti neutemeljenim zahtevam in njegov položaj ga sili, da istočasno upošteva vsa možna prizorišča operacij. Rusko bojišče ni zanj nič več kakor eno izmed bojišč. Rusija pa na drugi strani sama prenaša ogromno težo bojev in se zaveda, da bo morala čez nekaj tednov vzdržati nov silovit napad nemških čet, kajti Nemčija prav nič ne prikriva svoje namere, da hoče doseči čim prej odločitev. Zato moskovski voditelji zahtevajo od Anglije, naj izvede operacije, ki naj bi absorbirale del nemških čet.

Jasno je, da sta ta dva interesa Rusije in Velike Britanije, pa naj bosta vsak zase

še tako utemeljena, diametralno nasprotna in nespravipljiva. Iz tega pa sledi, da bo edina rešitev vseh teh problemov samo popolno uničenje rusko-anglosaškega bloka.

Tako piše tudi list »Gazette de Lausanne«:

Vojno lahko izgubimo samo zaradi nesposobnosti, da bi izkoristili dobre prilike. Po teh izjavah bi svet pričakoval, da bo Churchill razložil, kako mislijo zavezniški narodi prav za prav izkoristiti svoje ukrepe, zlasti pa, kako jih izkoristiti bolj učinkovito kakor doslej. V svojem zadnjem govoru ni Churchill o tem nič govoril. Dotaknil se je samo nekaterih manj važnih zadev ali pa ponovil že znane stvari. Mogoče je, da ni imel več kaj drugega povedati, pa bi bilo zato pametno, ako bi si bil prihranil še svoj poslednji govor. (Stampa Sera)

Angleži bi radi dobili novo fronto

Stockholm, 30. marca. d. Iz Londona javljajo, da je bilo v nedeljo zvečer na Trafalgar Squareu veliko javno zborovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki zahteva od britanske vlade, naj pristane na splošno zahtevo javnosti po organizaciji druge fronte.

Lord Beaverbrook priporoča pomoč boljševikom

Lizbona, 30. marca. d. Iz New Yorka javljajo, da je imel britanski minister lord Beaverbrook radijski govor, ki je bil namenjen poslušalstvu v Kanadi. V tem govoru je izjavil, da je sovjetska fronta tisto svetovno bojišče, na katerem se bo odločila bodočnost vseh narodov sveta. Zaradi tega je Beaverbrook kakor že mnogo njegovih prednikov, ki se upravičeno boje za nadaljnjo usodo tega bojišča, pozval zavezniške narode, naj bi poslali Sovjetski zvezi čim več vojni potrebščin. Istočasno je v svojem govoru sporočil, da potuje v Miami, ker je potreben oddiha. Pristavil je, da se bo prihodnji teden ali pa v prihodnjih 14 dneh vrnil v London.

Neizpolnjene ameriške obljube boljševikom

Berlin, 30. marca. List »Zwölfuhrblatt« polemizira z anglosaško propagando v zvezi s senzacionalno objavo Rooseveltovega pisma mornariškemu ministru Knoxu in vojnemu ministru Stimpsonu, v kateri

Japonsko prodiranje v Birmi

Sanghaj, 30. marca. (Domei.) Zavezniška poročila o vojaškem položaju v Birmi, ki prihajajo v Sanghaj, so docela zmedena in nasprotujejo vestem, ki jih širi kitajsko poveljništvo iz Cungkinga. Tako trdijo čungkinga poročila, da je ba je čungkingim silam uspelo prodreti skozi japonski okolišni obroč pri Tunguju. Ta čungkingška trditve je v nasprotju z vestmi: iz New Delhija, ki pravijo, da kitajske čete sploh nimajo namena zapustiti mesta Tungu. Na drugi strani pa angleške in ameriške radijske postaje zopet zatrjujejo, da je glavni del čungkingških čet ostal v Tunguju, dočim istočasno vesti iz Cungkinga zatrjujejo, da je kitajsko poveljništvo glavni del čungkingških čet prenesto iz Tunguja v neki drugi odsek. Nekateri zavezniške vesti govore o prodoru čungkingških čet pri Tunguju, med tem ko istočasno druge prav tako iz zavezniških virov trdijo, da se je čungkingim četam posrečilo prodreti skozi japonski obroč okrog Tunguja ter ojačiti v mestu okolišnje posadke. O vseh teh popolnoma nasprotujočih si vesteh o položaju na glavnem delu birmanskega bojišča ni mogoče dobiti nobenega zanesljivega potrdila, na podlagi katerega bi si bilo mogoče ustvariti resnično sliko o poteku operacij na tem bojišču.

Tokio, 30. marca. (Domei.) List »Japan Times and Advertiser« opisuje borbo birmanskih prostovoljskih čet, ki se ramo ob rami bore z Japonci v posameznih odsekih bojišča v Birmi, in pripominja, da niso ti prostovoljski pristopili k japonskim četam zaradi tega, ker bi se vojna v Birma bila morda za japonske interese, marveč, ker se bile za plemenito stvar, zajeto v geslu »Birma Birmancem«. List opisuje nato velik pogum in patriotizem, ki odlikuje te prostovoljske čete, in pravi, da so prostovoljske oddelke Japonci tako organizirali in opremili, da predstavljajo zares moderno vojsko. Gre za prvo dobro organizirano, domačo birmansko vojsko, ki ki je stopila na noge prvič, odkar je pronašla stara birmanska kraljevska dinastija.

Zrtve letalskega napada na Port Darwin

Sanghaj, 30. marca. d. Iz Melbourne poročajo, da je avstralski min. predsednik Curtin med podatki o učinku japonskega letalskega napada na Port Darwin 19. marca navedel, da je bilo v Port Darwinu ubitih tedaj 240 ljudi, vstevši vojske avstralske vojske, mornarice in letalstva.

Obsedno stanje v severni Avstraliji

Lizbona, 30. marca. x. Kakor se doznavja, je na vsem severnem ozemlju Avstralije, kjer je tudi luka Port Darwin, proglašeno stanje stroge pripravljenosti. Medtem ko so bile doslej pod vojaško kontro-

vzpodbuja oba ministra, naj skrbita za pospešene dobave obljubljenih vojni potrebščin Rusiji. Ta pisma je objavil list »New York Times«. Berlinski list pripominja, da pomeni ta objava dragoceno priznanje, ki potrjuje dosedanje trditve v državah osi, da je namreč znamenita Rooseveltova fraza o tako zvanem »nezadržnem pošiljanju ameriških vojni dobav Sovjetski zvezi« povsem enakovredna oni o ameriški pomoči Veliki Britaniji. V obeh primerih, zaključuje berlinski list, sta Roosevelt in Churchill pozabila ali vsaj zbudila videz, da pozabljata, da je velik prepad med besedami in dejanji, ali kakor se temu po italijansko reče, da je med besedo in dejanjem morje, in sicer morje, ki je pod popolnim nadzorstvom osnih podmornic. (Stampa Sera.)

Obtožbe proti Rooseveltu

Buenos Aires, 30. marca. V južnoameriških političnih krogih zelo komentirajo silovit izpad filadelfijskega lista »Saturday Evening Post« proti predsedniku Rooseveltu in njegovi židovski klki. List obtožuje ameriškega predsednika, da je s svojo politiko zasejal nezaupanje med ameriško ljudstvo, ki narašča od dne do dne in ki sili vsakega povprečnega človeka, da odklanja svoje zaupanje vsakemu vladnemu sporodku, iskajoč resnice med vrstami. Ako bo mo bil naprej po tej poti, zaključuje list, se bo ta politika prikrivanja končala s prav resnimi posledicami za predsednika, kar bi seveda ne bilo mnogo, ako bi to ne pomenilo obenem tudi katastrofo ameriškega ljudstva.

Še bolj srdit je bil v svojem izpadu proti predsedniku Rooseveltu znani severnoameriški politik in predsedniški kandidat Alfred Landon, ki je v svojem govoru v Kansas Cityju izrekel pravo obtožbo proti Rooseveltovi politiki. Imenoval jo je »zločinsko politiko za tako mogočen narod, kakršen je ameriški, zahrbtno politiko, ki je spremenila Monroejev zakon v mavzolej mrtvih besed.« (Le ultime notizie.)

Japonski mornariški ataše v Čilu

Santiago, 30. marca d. Japonski mornariški ataše v Buenos Airesu, ki je obenem tudi japonski vojaški ataše pri japonskem poslaštvu v Čilu, admiral Katsumi Jikisita, je v nedeljo dospel iz Buenos Airesa v Santiago. Japonski mornariški ataše bo v čilskem glavnem mestu zastopal Japonsko o priliki svečanega prevzema poslov po novem predsedniku čilske republike Riosu.

Povratak avstralskih čet iz Egipta v domovino

Bern, 30. marca. Z imenovanjem Avstralc Casey za britanskega ministra na Srelnem vzhodu je Churchill upal, da bo preprečil povratak avstralskih čet, ki se bore v Egiptu, v domovino. Njegov načrt pa je popolnoma propadel in sedaj poročajo iz Canberre, da se je že vrnil v Avstralijo avstralski ekspedicijski zbor s Srednjega vzhoda, ki bo pod poveljstvom generala Balameya branil domovino, (Stampa Sera.)

Quezon v Avstraliji

Sanghaj, 30. marca d. Iz Melbourne javljajo, da je taksaj dospel sjevačanski predsednik Filipinov Quezon skupaj z družino. Ob prihodu so po avstralskem poročilu bivšega predsednika sprejeli ameriški general Mac Arthur in druge vodilne avstralske osebnosti. Kakor pravi vest iz Melbourne, bo Quezon gost vodilnih avstralskih osebnosti.

Ameriške izgube pri napadu na Pearl Harbour

Lizbona, 30. marca. d. Iz Washingtona javljajo, da je ameriško vojno ministrstvo objavilo službeni seznam izgub ameriških oboroženih sil o priliki japonskega napada na Pearl Harbour na Havajskem otočju 7. decembra 1941. Seznam vsebuje imena 226 mrtvih in 396 ranjenec.

Japonska proizvodnja svile

Tokio, 30. marca. d. Japonski minister za kmetijstvo in gozdove Ino je imel po radiu govor, v katerem je med drugim izjavil, da bo morala Japonska skrbeti, da se tudi v vojnem času ohrani proizvodnja svile na dosednji višini. Naglasil je, da Japonska svile ne potrebuje samo kot namdestila za bombaž v svoji oblačilni industriji, temveč zato, ker je svila še prav posebno potrebna v razne vojaške svrhe.

Organizacija zdravstvene službe v Vzhodni Aziji

Tokio, 30. marca. (Domei.) Predstavniki zdravstvenih ustanov Japonske, severne in južne Kitajske, Notranje Mongolije, Koreje in Formoze se bodo združili v tako zvano »vzhodnoazijsko zdravniško združenje, ki bo imelo 31. marca v Tokiju svoj prvi sestanek, na katerem bodo izdelali načrt o sodelovanju vseh zdravstvenih ustanov v vzhodni Aziji. Sklep o ustanovitvi tega združenja je bil sprejet na preliminarni konferenci, ki je bila ob navzočnosti 24 zastopnikov navedenih dežel x nedeljo dopoldne v Tokiju.

Nato je generalni Tajnik Stranke izročil parmiliški poljedelcem nagrade, ki so si jih pridobili v žitni bitki. V svojem govoru je proslavljaj del kmetovalcev, ki v tem zgodovinskem času dajejo tako močne dokaze o svoji veri. Pozval jih je, naj vztrajajo na tej poti, in jim sporočil Ducejeve pozdrave v prepričanju, da se bodo vselej izkazali vredne trenutka, v katerem živimo, in da bodo vedno znali doprinositi svoj delež k neizbežni zmagi. Ob izhodu iz dvorane se je zadržal v tovarškim razgovorom s skvadristi delavci in s sorodniki padlih bojevnikov. Nato si je Eksc. Vidus.

Proslava ustanovitve
kitajske vlade v Nankingu
Nanking, 30. marca (Domei) V prazničnem razpoloženju je nankinško prebivalstvo skupaj s službenimi krogi proslavilo

na z mnogimi zoologskimi vrtovi, parki in ter s tradicionalnim »zmajskim plesom in ogmetom. Ob 10. dopoldne je bila v mestni dvorani službena proslava obletnice, ki so ji prisostvovali predsednik nacionalne kitajske vlade Vančingvej, japonski veleposlanik v Nankingu Mamoru Sigemicu in drugi predstavniki diplomatskega zbora z visokimi osebnostmi kitajske uprave. Proslava je dosegla svoj višek z govorom Vančingveja pred spomenikom pokojnega ustanovitelja kitajske republike Sunjacena, v katerem je pozval kitajsko ljudstvo, naj pomnoži svoje napore za uresničenje nove Kitajske. Predsednik Vančingvej je bil nato gost na čajanki, ki jo je v proslavo jubileja priredil japonski veleposlanik. Čajanke se je udeležilo tudi mnogo predstavnikov diplomatskega zbora. Ob 11. dopoldne je pred predsednikom Vančingvejem defilirala kitajska vojska. Pri defileju je sodelovalo tudi kitajsko letalstvo. Zvečer je predsednik Vančingvej po radiu prečital poslanico, ki govori o bodočem delovnem programu nacionalne Kitajske.

pozvan v Ankaru
Tokio, 30. marca d. S. pristojnega mesta se je zvedelo, da je vlada v Ankari poklicala na poročanje svojega tokijskega poslanika Kerida Teku. Na drugi strani na pristojnem mestu zavračajo informacije, da bi nameraval japonski poslanik v Berlinu Ošima v kratkem potovati v Turčijo.

Stockholm, 30. marca d. Službeno objavljajo, da je bil v nekih krajih Švedske v noči na nedeljo letalski alarm. Znak za pripravljenost je bil dan kratko po 23. zvečer. Vzrok je bilo britansko letalo, ki je preletelo švedsko ozemlje, ne da bi bilo metalo bombe.

letala na Švedskem
Stockholm, 30. marca. d. Nemško letalo, ki mu je zmanjkalo goriva, je bilo prisiljeno pristati na neki točki severno od Göteborga na Švedskem. Letalo je ostalo nepokvarjeno in je bila posadka, ki prav tako ni utrpela nikakih poškodb, izročena v varstvo švedskih vojaških oblaštev.

Stockholm, 30. marca. d. Rive po prvi svetovni vojni je bil na švedskem zopet oddan v promet železni kovan denar. Najprej so prišli v promet novci po 5 oerov, ki so železni, a se sicer v ničemer ne razlikujejo od sedanjih bakrenih novcev.

OPERA

Torek, 31. marca: Zaprtó.

Sreda, 1. aprila: ob 16.30 FAUST. Red
Premierski.

Četrtek, 2. aprila: ob 17. ORFEJ in EVRI-
DIKA. Red Četrtek.

opere: *Alfabet*, *Prisrček* preustave 60 in 16.30 uri. Zasedba partij bo sledeča: Faust-Franc, Margareta-Vidalí-eva, Mefisto-Popov, Valentin-Janko, Marta-Spanova, Siehl, Polajmarjeva, Brander-Dolničar, Zbirgot: D. Žebre, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. Golovin.

Abonenti reda Četrtek bodo imeli na vlikolonožni četrtek ob 17. uri predstavo Glukove opere: *Orelj* in *Evrildika*. Peli bodo: Orjeja-Golobova, Evrildiko-Vidalija, Amofja-Kušejeva. Pirigent: D. Žebre, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf inž. Golovin.

TORER, SI. MARCA 1942-XX

7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Pesmi in napravi – napoved časa. 8.15: Poročila v italijanskini. 12.15: Koncert saksofonista Milosa Zilherla (pri klavirju ga spremlja M. Lipovšek). 12.40: Koncert sopranistke Albe Panizzera. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanca, izvaja pisano glasbo. 14: Poročila v italijanskini. 14.15: Koncert Ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek – klavir, A. Dermalj – violina, C. Sedlbauer – čelo). 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Prenos iz »Lyceum di Firenze« – prvi del koncerta glasbe dirigenta Guida Guerrinija. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Koncert tenorista Andreja Marca (pri klavirju Marijan Lipovšek). 20: Napoved časa – poročila v italijanskini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.45: Koncert ritmosinfoničnega orkestra Cso. vodi dirigent Alberto Semprini. 21.50: Predavanje v slovenščini. 22: Klasični orkester, vodi dirigent Figliera. 22.45: Poročila v italijanskini.

O tako zvanem nemškem vzhodnem programu posnemamo po nemških listih nekaj podrobnosti, ki so splošno zanimive:

Ceprav še ni mogoče govoriti o dokončni politični ustalosti baltiškega prostora je vendar že mogoče spoznati vsaj v glavnih obrisih ritem bližnjega političnega razvoja na tem področju. Bivše baltiske države Estonija, Letonska in Litva so urejene po načelih upravne avtonomije, ki zagotavlja prebivalstvu treh držav sodelovanje v vseh glavnih poslih lastnih dežel, medtem ko se nemško vodstvo omejuje le na osnovne smernice političnega vodstva. V imenu nemškega komisariata za vzhodne dežele so posilili nemške suverene oblasti v navedenih treh deželah tako zvani generalni komisarji, ki so jim podrejene avtonomne osrednje upravne oblasti in sicer na Estonskem in Letonskem pod vodstvom tako zvanih direktorjev, v Litvi pa generalnih svetnikov. V teh direktorjih, odnosno generalnih svetnikih so združeni vsi posli rešnih šefov javne uprave, ki s pristankom nemške oblasti urejujejo vse tekoče zadeve. Njim so podrejena avtonoma upravna telesa posameznih okrožij, svobodnih mest in občin, katerim stoji na čelu najstarejši domačin, ki ga direktorji in generalni svetniki predlagajo v imenovanje nemškemu generalnemu komisarju.

transke akte nemške oblasti, temveč za sisteme, ki se je polagoma izoblikoval iz sodelovanja med domačimi in nemškimi oblastmi v zadnjem času, tako da ustreza interesom tretjega rajha in domačega prebivalstva. Ta sistem se je med tem tako v posebnem kakor v stvarnem pogledu povsem razvil in izkazal za dobroga, tako da se sedaj nemške oblasti v teh treh državah lahko nemoteno omejujejo samo na glavno politično vodstvo in splošne smernice, ne da bi se podrobneje brigale za domačo pravico. S tem je domačemu prebivalstvu zagotovljeno najširše področje sodelovanja z oblastmi v skladu z njegovimi posebnimi interesi.

Bele Rusije čepprav je tudi ono podrejeno nemškemu komisariatu za vzhodne dežele, kajti tam gre za posebne razmere, ki jih je v dveh desetletjih ustvaril boljševiški sistem. Tu bo mogoče nemške reforme uvesti šele po daljši poti prilagoditve novim razmeram.

Po informacijah nemške agencije »Ost-express« je začelo na ozemlju obeh nemških komisarijatov za tako zvane vzhodne dežele (baltiške države in Belo Rusijo z Ukrajino) izhajati doslej razen pet nemških vojaških letal, ki so se vrnila v Nemčijo.

Iste in revije, ki izhajajo v estonskem, letonskem, litovskem, beloruskem, ukrajinskem, ruskem in tatarskem jeziku. Vsi ti listi so se pojavili večinoma na starih osnovah izpred boljševiškega režima.

V Ukrajini izhaja doslej že okoli 70 nemenskih listov, izmed katerih nekateri večji organi v Kijevu, Dnepropetrovsku, Kersonu, Rovnem, Lucku in nekaterih drugih večjih krajih.

Pridelovalci morajo razliko med pridržano količino in novo količino izročiti »Prevodu« na način v roku, ki ga bo »Prevod«

Razveljavijo se vse kupoprodajne pogodbe, ki se tičejo navedenih izdelkov, sklenjene pred dnevom izdaje te naredbe, to je pred 24. marcem. Dovoljena je nadrobna prodaja zaloga omenjenih izdelkov, ki jih imajo prodajalne, obistnivo, toda ne nadredno potrebno. Prevod se pooblašča, da izda potrebne predpise za izkoriščanje in za ureditev prodaje omenjenih izdelkov za potrošnje.

stopku iz naredbe z dne 26. januarja t. l. št. 8 v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do dveh mesecev. Poleg tega se sme odrediti začasni ali trajni odvzem obrtne pravice, kakor tudi zaplomba blaga.

Da se uredi porazdeljevanje sredstev za zatiranje rastlinskih bolezni (fungicidov) je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v »Službenem listu« 28. t. m. in je s tem čimom stopila v veljavo.

na jim imajo v zalogi trdike in ustanove za trgovanje s sredstvi za zatiranje rastlinskih bolezni na drobno ali na debelo, se po stanju na dan, ko je stopila ta naredba v veljavo, postavijo pod zaporo in na razpolago Visokega komisariata (kme-

Gornje zaloge morajo vpisati posamezni imetniki v prejemno in oddajno knjigo, ki jo mora prej vidirati okrajno načelstvo ali mestno poglavarstvo ljubljansko in v katere je treba sproti vpisovati prejem in oddajo bakrovih sredstev za zatiranje rastlinskih bolezni. Prodaja teh sredstev se

de dejanje ni huje kaznivo, po postopku iz naredbe dne 26. januarja t.l. št. 8 v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do 2 mesecev. Poleg tega se sme odrediti začasni ali trajni odvzem obrtnih pravic, kakor tudi zaplemba blaga.

Čeprav evropska celina nima pomembnejšega bogastva rud je Italija vendar v svetovni proizvodnji nekaterih rudnin na vodilnem mestu; to so: žlivo srebro, žveplo in boksit. Znatna je tudi italijanska proizvodnja pirita in cinka, ki omogoča, da Italija v večjih količinah poleg živega srebra, žvepla in cinka izvažata tudi pirit in cink.

ki se nanašajo na prvih sedem mesecev leta 1940. (do vstopa Italije v vojno). V prvih sedmih mesecih tega leta je Italija proizvedla 650.000 železne rude (za 32% več nego v istem razdobju prejšnjega leta), 148.000 živosrebrne rude (+ 44%), 314.000 ton boksita (+ 62%) in 604.000 ton pirita (+ 8%).

svetovni proizvodnji živega srebra, je zadnja leta navzlic povečanju španske produkcije Italija zavzemala prvo mesto, ker se je italijanska proizvodnja v večji meri dvignila kakor španska. Že v letu 1938 je italijanska proizvodnja živega srebra dosegla 2.300 ton, medtem ko je znašala španska

V svetovni proizvodnji žvepla je Italija za Zedinjenimi državami na drugem mestu. Poleg Italije in Zedinjenih držav pridejo v poštev samo še Čile, Japonska in

vo srebro. Italija izvažata tudi velike količine boksita. Proizvodnja boksita je leta 1931 padla na 67.000 ton, leta 1938 se je povzpela na 383.000 ton, v letu 1940 pa je kakor omenjeno, preokračila že v prvih sedmih mesecih 300.000 ton.

Italija). Po priključitvi Dalmacije pa se je produkcijska sposobnost Italije še povečala. Vzoredno je narasla proizvodnja aluminija od 7000 ton v letu 1929 na 26.000 ton v letu 1938 in se nadalje dviga. Rezor-

Za setvene potrebe pridržane žitne količine (po čl. 4 naredbes z dne 12. avgusta), ki se ne porabijo za ta namen, se morajo oddati »Prevodu« do 15. maja 1942-XX. Kršitelji določb te naredbe zapadejo kazni iz čl. 8. naredbes z dne 12. avgusta 1941 (globa 100 do 5000 lir, v hujših primerih pa zapor do 5 mesecev).

V svetovni proizvodnji pirita je Italija za Španijo na drugem mestu. Znatelne pridobitvene količine pirita izvažata Italija v druge države, predvsem v Nemčijo. Italijanski pirit v obliki 41 do 46% žvepla in se ležišča cenijo na 25 milijonov ton. Pomembna je tudi italijanska proizvodnja svinčeno-cinkove rude, ki omogoča celo izvozne presežke v cinku. Italija izvažata predvsem cinkov koncentrat in pospešuje izvoz, da se poveča proizvodnja svinčenežnega koncentrata. Ruda vsebuje povprečno 50 do 60% svinca in 40 do 50% cinka in nekaj bakra.

Sprito narasle proizvodnje navedenih rud se je Italija v najnovejši trgovski pogodbi z Nemčijo zavezala povečati izvoz navedenih rudnin in kovin v Nemčijo. Leta 1938 je Italija izvozila v Nemčijo 96.000 ton boksita, 44.000 ton pirita, 1600 ton cinkovega koncentrata, 68.000 ton žvepla in 1130 ton živega srebra. Od tedaj pa je izvoz teh rudnin in kovin še narasel.

= Iz trgovinskega registra. Pri Obrtni banki v Ljubljani, ki je prešla v likvidacijo, so vpisani kot likvidatorji odv. dr. Janko Zirovnik, industrijec Jernej Helečnik, pečarski mojster Anton Kováčič in bančni podpravniki Albin Stele. — Pri tvrdki Peter Podgoršek, trgovini z vinom, Ljubljana VII., je vpisan kot prokurist bančni uradnik Miha Hafner. — Pri Združenih opekarnah d. d. v Ljubljani je izbrisan član upravnega sveta Zdenko Knez.

= Kontingentiranje prodaje hmelja je bilo te dni določeno za nemška hmeljska področja. Prodajni kontingenti za posamezna področja bodo razdeljeni na hmeljarje. Kar bo posamezni hmeljar pridelal preko kontingenta, bo moral ponuditi družbi za odkup hmelja po nižji ceni, ki je določena za najboljša hmeljska področja na 50 mark, za ostala področja pa na 30 mark za 50 kg.

= Bolnično zavarovanje ruskih delavcev v Nemčiji. Po najnovjši odločbi državnega ministra za delo niso podvrženi rednemu bolnišničnemu zavarovanju delavci iz zasedenega sovjetskega ozemlja izven baltskih držav in Poljske generalne gubernije. Po povprečnem mesečnem stanju teh delavcev plačajo delodajalci po 4 marke za delavca na mesec bolniški blagajni, ki tem delavcem nudi v primeru bolezni zdravniško pomoč, zdravlila in bolnišnico, ne pa tudi ostalih davkov.

»Parsifale« v Zagrebu. Zagrebska državna opera obnavlja staro tradicijo ter bo na veliki petek in na veliko nedeljo uprizorila Wagnerjevega »Parsifala«. Uprizoritev je pripravil Lovro Matatić.

Slovaški novinarji na Hrvaškem. Ob priliki hrvatskega narodnega praznika so bili na obisku v Bratislavi hrvaški časnikarji. Zdaj so slovaški časnikarji obisk vrnili. V Zagrebu se že nekaj dni mudi njihovo odposlanstvo.

Dr. Košak v Zemunu. Finančni minister dr. Košak je bil pretekli dan na inspeksijskem potovanju v Zemunu. Obiskal je vsaj enemu podrejeni uradi, zlasti natančno pa je pregledal poslovanje carinarnice.

Gostje na proslavi državnega praznika. Po obvestilu poročevalskega urada »Croatia« se bodo udeležili proslav prve obletnice obstoja NDH med drugimi opodslanci Nemčije, Italije, Bolgarije, Slovaške in Rumunije, ad. Košar so se najavili.

Rumunski časnikarji pridejo v Zagreb. Kakor znano, bo za velikonočne praznike v Benetkah kongres Unije evropskih časnikarskih društev. Med drugimi nacionalnimi združenji se ga bodo udeležili tudi Rumuni pod vodstvom propagandnega ministra Marica. Na povratku se bo rumunsko časnikarsko oposlanstvo ustavilo v Zagrebu in vrnilo obisk hrvatskim časnikarjem, ki so jezenskega leta posetili Rumunijo.

Generali Ošima bo obiskal Hrvatsko. Nedavno se je v Bratislavi mudil japonski poslanik v Berlinu general Ošima. Ob tej priložnosti je poročevalcu »Nove Hrvatske« med razgovorom, ki ga je imel z njim, rekel, da pozna Hrvate že dolgo kot sposoben pomorski narod, in objubil obiskati Hrvatsko, da bi se spoznala njegova dežela.

Bolgarska mladina u Zagrebu. Na povratku iz Italije je u nedjelju prispielo u Zagreb odposlanstvo bolgarske mladinske organizacije »Branike«. Za časa svojega bivanja u hrvatski prestolnici so bolgarski omladinci položili venci na grob Ante Starčevića i u nekih drugih prvoboriteljev za hrvatsko svobodo.

Trgovanje s perutnino omejeno. Trgovinsko ministrstvo je prepovedalo prosto trgovino s perutnino. Pravico nakupa in prodaje perutnine ima le gospodarska zadruza za perutnino.

nja za sklenitev kolektivne pogodbe za
gradbene delavce. Službodajalci, kakor
tudi delavski predstavniki so izročili svoje
predloge uradu za določanje cen. V Hrvat-
ski delavski zbornici se vodijo pogajanja
za sklenitev kolektivne pogodbe gradbenih
delavcev v vsej državi.

Razstava letalskih modelov. Na praznik pretekli teden je bila v Zagrebu odprta razstava mladinske organizacije »Hrvatska krila«. Na njej so razstavljeni letalski modeli iz vse države. Odprta bo do velike noči. Ob tej priliki je poštna uprava dala v promet posebne znamke.

